

Rooie oortjes

‘*Me Tarzan, you Jane*’. Als kleine jongen, die in de jaren zestig met rooie oortjes naar Tarzan-films uit de jaren dertig keek, leken mij de rolverhoudingen tussen de seksen duidelijk. Tarzan, die in de film nog nooit een vrouw gezien had, definieert de man-vrouwverhouding volgens de logica van zijn hormonen. Jane, die aanvankelijk protesteert tegen de ruwe manier waarop de verhoudingen vervolgens vorm kregen, blijkt in

staat om de aapmens te domesticeren, met een liefdesverhouding in een Tuin-van-Eden-achtige biotoop als gevolg. De Tarzan-films waren absoluut erotisch met een archaïsche ondertoon van onschuld, liefde en geweld. Cultuur en natuur, de twee helften van ons brein, strijden met elkaar, waarbij duidelijk is dat geen van beiden wint; de ambivalenties blijven intact en dat definieert de spanningsboog van de films, en ook die tussen de seksen; zo lijkt het althans.

#MeToo verwijst naar intimidatie en aanranding tussen de seksen, doorgaans die door mannen ten opzichte van vrouwen waarbij machtsverschillen de relaties karakteriseren. Een New-Yorkse activiste gebruikte het als *hashtag* om vrouwen uit hun isolement te halen en hun verhaal over seksueel misbruik publiek te maken. Een wereldwijde uitdrukking van solidariteit – zij het dus van berichtgeving over gedeeld misbruik – was het gevolg. Wie vanuit die optiek nu weer naar Tarzan-films kijkt krijgt opnieuw rooie oortjes, nu met een ander motief: het zijn inmiddels foute films die een natuur-gebonden romantiek suggereren met als ingrediënten een vanzelfsprekende mannelijke superioriteit en een nu eenmaal aangeboren vrouwelijke kwetsbaarheid.

In de MeToo-discussie passeerden inmiddels allerlei instituties – immers de verbanden waarin machtsverschillen tussen de seksen nu eenmaal voorkomen – de revue. Media, politiek, onderwijs, leger, zorg, theater, muziek, zakenwereld; geen domein ontkomt aan kritisch onderzoek. In dit themanummer dat de MeToo-thematiek indringend aan de orde stelt, blijkt dat ook de kerk – toch al niet onverdacht gebleken in eerdere discussies – haar geschiedenis van toegedekt seksueel misbruik kent. Onder redactie van Ciska Stark en Francisca Folkertsma verhelderen diverse auteurs in dat verband de achtergronden van de MeToo-discussie; er worden ervaringen in beeld gebracht, maar ook de zorg voor slachtoffers wordt aan de orde gesteld. De tijd van doofpotten, romantiserende vergoelijkingen en vooral van manipulatief misbruik is voorbij. Althans, daaraan hopen we bij te dragen met dit themanummer van *Handelingen*. ◀

*Hans (prof.dr. J.B.A.M.) Schilderman is hoofdredacteur van Handelingen en hoogleraar Religie en Zorg aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.
E h.schilderman@ftr.ru.nl*